
Wykaz skrótów

Studia Warmińskie 37/2, 604-609

2000

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

**RELATIONEN ZWISCHEN SEELSORGE UND LITURGIE
IN FRÜHCHRISTLICHEN ZEITEN**

ZUSAMMENFASSUNG

Der Beitrag beschäftigt sich mit Relationen zwischen Seelsorge und Liturgie in frühchristlichen Zeiten. Die gegenseitigen Beziehungen zwischen Seelsorge und Liturgie bringt der Autor chronologisch zum Ausdruck, nach Entstehung einzelner Modelle der Seelsorge. In Reihenfolge analysiert er in dieser Hinsicht die apostolischen Zeiten, dann die Epoche der Kirchenväter und die Zeit nach dem Mailänder Edikt bis ins VI. Jahrhundert. Festgestellt wurde, dass die damalige Seelsorge eine sehr reichhaltige und differenzierte Wirklichkeit abgab, in der einerseits doktrinäre und moralische Lehren geboten wurden, andererseits wurde die Gestik und verschiedene Zeichen und andere liturgische Zeremonien vermittelt, durch die verschiedene Etappen der Vorbereitung zum Sakrament der christlichen Initiierung geheiligt wurden. Verkündung des Katechismus und liturgische Elemente verknüpften sich und bildeten ein integrales Ganzes, ausgerichtet auf die Vorbereitung zum Leben in der Kirchengemeinschaft.

Übersetzung: Gerard Cygan

WYKAZ SKRÓTÓW

- AAS — *Acta Apostolicae Sedis*, Roma 1909–
AAWO — Archiwum Archidiecezji Warmińskiej w Olsztynie.
AAWO AB — Archiwum Biskupie
AAWO AK — Archiwum Kapitulne
ACr — *Analecta Cracoviensia*, Kraków 1969–
AGKath — Archiwum Generalne Zgromadzenia Sióstr Św. Katarzyny w Grottaferrata
AHDLMA — *Archives d'histoire doctrinale et littéraire du moyen-âge*, Paris 1926/27–
AK — *Ateneum Kapańskie*, Włocławek 1909–
APE — Archiwum Państwowe w Elblągu z siedzibą w Malborku
APKathM — Archiwum Prowincjonalne Sióstr Św. Katarzyny w Münster
APSK — Archiwum Prowincjonalne Sióstr Św. Katarzyny w Braniewie
ATK — Akademia Teologii Katolickiej w Warszawie (obecnie Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego)
BF — *Breviarum fidei. Kodeks doktrynalnych wypowiedzi Kościoła*, opr. J.M. Szymusiak, S. Głowa, Poznań 1964.
BK — *Biblischer Kommentar. Altes Testament I–*, wyd. M. Noth, S. Herrmann, Neukirchen 1960–
CA — Jan Paweł II, Encyklika *Centesimus annus*, 1991.
CBQ — *The Catholic Biblical Quarterly*, Washington 1939–
CCE — *Catechismus Catholicae Ecclesiae*, Citta del Vaticano 1997.
CCEO — *Codex Canonum Ecclesiarum Orientalium auctoritate Ioannis Pauli Papae II promulgatus. Fontium annotatione auctus*, Roma 1995.
ChL — Jan Paweł II, Adhortacja apostolska *Christifideles laici*, 1988.
ChŚ — *Chrześcijanin w świecie*, Warszawa 1969–1997.
CivCat — *La civiltà cattolica*, Roma 1850–
CM — *Congregatio Missionis — Zgromadzenie Misjonarzy św. Wincentego à Paulo — misjonarze (lazaryści)*
ComP — *Communio*. Międzynarodowy Przegląd Teologiczny, Poznań 1981–
CRL — *Congregatio Canoniorum Regularium Sanctissimi Salvatoris Lateranensis — Kanonicy Regularni Laterańscy*
DA — *Deutsches Archiv für Erforschung des Mittelalters* (do 1944 *Deutsches Archiv für Geschichte des Mittelalters* poprzednio — NA), Weimar 1937–44, Münster, Köln 1950–54, Köln, Graz 1956–68, Köln, Wien 1969–

- DA — Sobór Watykański II, Dekret o apostołstwie świeckich *Apostolicam actuositatem*, 1965.
- DB — Sobór Watykański II, Dekret o pasterskich zadaniach biskupów w Kościele *Christus Dominus*, 1965.
- DBS — Dictionnaire de la Bible. Supplément I–XI, red. L. Pirot, A. Robert, Paris 1928–1988.
- DE — Sobór Watykański II, Dekret o ekumenizmie *Unitatis redintegratio*, 1964.
- DFK — Sobór Watykański II, Dekret o formacji kapłańskiej *Optatam totius*, 1965.
- DM — Sobór Watykański II, Dekret o działalności misyjnej Kościoła *Ad gentes divinitus*, 1965.
- DS — H. Denzinger, A. Schönmetzer, *Enchiridion symbolorum, definitionum et declarationum de rebus fidei et morum*, Freiburg im Br.
- Duchesne LP — *Le Liber Pontificalis I–III*, wyd. L. Duchesne, Paris 1957–1958.
- DV — Jan Paweł II, Encyklika *Dominum et vivificantem*, 1986.
- Dz. U. — *Dziennik Ustaw Polskiej Rzeczypospolitej*, Warszawa 1944–
- EK — Encyklopedia katolicka, Lublin 1974–
- EN — Paweł VI, Adhortacja Apostolska *Evangelii nuntiandi*, 1975.
- Eph. Theo. Lov. — *Ephemerides theologicae Lovanienses*, Louvain 1924–
- EtF — *Etudes franciscaines*, Paris 1899–1914, 1921–39, NS 1950–77.
- EV — Jan Paweł II, Encyklika *Evangelium vitae*, 1995.
- FR — Jan Paweł II, Encyklika *Fides et ratio*, 1998.
- FRLANT — *Forschungen zur Religion und Literatur des Alten und Neuen Testaments*, Göttingen 1903–
- HerKor — *Herder-Korrespondenz*, Freiburg im Br. 1946/47–
- HZ — *Historische Zeitschrift*, München 1859–
- IKCh — Instytut Kultury Chrześcijańskiej w Olsztynie
- IM — Jan Paweł II, Bulla ogłaszająca Wielki Jubileusz Roku 2000 *Incarnationis Mysterium*, 1998.
- Interpr — *Interpretation. A Journal of Bible and Theology*. Richmond (Va.) 1947–
- Jaffè — Ph. Jaffè, *Regesta pontificum Romanorum ab condita Ecclesia ad annum post Christum natum MCXCVIII I–II*, Leipzig 1881–1888.
- JBL — *Journal of Biblical Literature*, Atlanta 1986–
- JSOT — *Journal for the Study of the Old Testament*, Sheffield 1977–
- KDK — Sobór Watykański II, Konstytucja duszpasterska o Kościele w świecie współczesnym *Gaudium et spes*, 1965.
- KIK — Klub Inteligencji Katolickiej
- KKB — Katolicki Kancjonal czyli Zbiór pieśni kościelnych na cały rok wybranych z ksiąg przez cenzurę duchowną aprobowanych. Wydanie dla Warmii. Zestawił X. W. Barczewski, Winterberg 1898.
- KKK — Katechizm Kościoła Katolickiego, Poznań 1994.
- KMW — *Komunikaty Mazursko-Warmińskie*, Olsztyn 1946–50, 1957–
- KO — Sobór Watykański II, Konstytucja dogmatyczna o objawieniu Bożym *Dei verbum*, 1965.
- KPK — Kodeks Prawa Kanonicznego, Poznań 1983.
- KUL — Katolicki Uniwersytet Lubelski.
- LH — Liturgia Horarum iuxta Ritum Romanum. Editio typica altera, Vol. III: Tempus per annum. Hebdomadae I–XVII, Citta del Vaticano

- 1986; Vol. IV: Tempus per annum. Hebdomadae XVIII–XXXIV, Citta del Vaticano 1987.
- LThK — Lexikon für Theologie und Kirche I–X, Freiburg im Br. 1957–1965.
- LV — *Lumen vitae*. Revue internationale de la formation religieuse, Bruxelles 1946–
- MGH — Monumenta Germaniae historica inde ab anno Christi 500 usque ad annum 1500 Berlin, Weimar 1826–
- MGH Const — Constitutiones et acta publica imperatorum et regum I–XI, Hannover 1904–1988.
- MHW — Monumenta historiae Warmienseis oder Quellensammlung zur Geschichte Ermland I–XIII, Mainz, Braunsberg 1860–1935.
- MJK — Melodje do Zbioru ułożone do grania na organach do śpiewnika kościelnego Djecezji Warmińskiej harmonizował Józef Klatt organista w Gietrzwałdzie, Olsztyn 1924.
- MMAeH — Monumenta medii aevi historica regestas Poloniae Illustantia I–XIX, Kraków 1874–1927.
- MPH — Monumenta Poloniae historica, wyd. A. Bielowski, I–V, Lwów 1864–88, VI, Kraków 1893, Warszawa 1960–61.
- MPhP — *Mediaevalia Philosophica Polonorum*, Warszawa 1957–
- MR — Mszał Rzymski dla diecezji polskich. Poznań 1986.
- MThZ — *Münchener theologische Zeitschrift*, München 1950–
- NTS — *New Testament Studies*, Cambridge 1954/55–
- OA — P a w e ł VI, List apostolski *Octogesima adveniens*, 1971.
- OFM — Ordo Fratrum Minorum — Zakon Braci Mniejszych — franciszkanie
- OP — Ordo Fratrum Praedicatorum — Zakon Kaznodziejski — dominikanie.
- OŚH — Wybór pieśni nocący tajemnicę Chrystusa Pana i Najświętszej Matki Jego i niektórych świętych opiekow głoszący, Olsztyn i Olsztynek 1858; [Harich].
- OSU — Ordo Sanctae Ursulae — Zakon św. Urszuli
- PAN — Polska Akademia Nauk.
- PAT — Papieska Akademia Teologiczna.
- PDE — *Pastorallblatt für Diözese Ermland*.
- PDV — J a n P a w e ł II, Adhortacja apostolska *Pastores dabo vobis*, 1992.
- PG — Patriarchat Grecki
- Phis — *Przegląd historyczny*, Warszawa 1905–
- PL — Patrologiae cursus completus. Series Latina I–CCXVII, wyd. J.P. Migne, Paris 1878–1890.
- PSB — Polski Słownik Biograficzny I-, Kraków 1935–
- RBiL — *Ruch Biblijny i Liturgiczny*, Kraków 1948–
- RMis — J a n P a w e ł II, Encyklika *Redemptoris missio*, 1990.
- RNS — *Roczniki Nauk Społecznych*. Prawo — Ekonomia — Socjologia, Lublin 1949–
- RO — *Rocznik Olsztyński*, Olsztyn 1958–
- RP — J a n P a w e ł II, Adhortacja apostolska *Reconciliatio et poenitentia*, 1985.
- RSPT — *Revue des sciences philosophiques et théologiques* (1941/42 *Sciences philosophiques et theologiques*), Kain (Belgia) 1907–1911, Paris 1912–1941/42, 1947–
- RTAM — *Recherches de théologie ancienne et médiévale*, Louvain 1929–1940, 1946–

- RTK — *Roczniki Teologiczno-Kanoniczne* (od 1991/92 *Roczniki Teologiczne*), Lublin 1949–
- SAC — Societas Apostolatus Catholici — Stowarzyszenie Apostolstwa Katolickiego — pallotyni.
- SARP — Stowarzyszenie Architektów Rzeczypospolitej Polskiej
- SBPN — Słownik Biograficzny Pomorza Nadwiślańskiego, pod red. S. Gierszewskiego (Z. Nowaka), t. 1–4, Gdańsk 1992–1997.
- SD — Wincenty de Beauvais, *Speculum doctrinale*.
- SDE — *Studia i Dokumenty Ekumeniczne*, Warszawa 1983–
- SPelp — *Studia Pelplińskie*, Pelplin 1969–
- SRS — Jan Paweł II, Encyklika *Sollicitudo rei socialis*, 1988.
- STB — Słownik teologii biblijnej, Poznań 1973, 1990.
- STh — Sancti Thomae Aquinatis, *Summa theologica* I–III, Taurini 1939.
- STV — *Studia Theologica Varsaviensia*, Warszawa 1963–
- SVD — Societas Verbi Divini — Zgromadzenie Słowa Bożego (werbiści)
- SW — *Studia Warmińskie*, Olsztyn 1964–
- ThPh — *Theologie und Philosophie*, Freiburg im Br. 1966–
- TJ — Towarzystwo Jezusowe — Societas Jesu (SJ) — jezuici
- TMA — Jan Paweł II, List apostolski *Tertio Millennio Adveniente*, 1994.
- TWAT — Theologisches Wörterbuch zum Alten Testament, I–VI, red. G.J. Botterweck, H. Ringren, Stuttgart 1973–1987.
- TWNT — Theologisches Wörterbuch zum Neuen Testament, I–X, red. G. Kittel, G. Friedrich, Stuttgart 1933–1979.
- UAM — Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu.
- UWM — Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie.
- VS — Jan Paweł II, Encyklika *Veritatis splendor*, 1993.
- VuF — *Verkündigung und Forschung*. Theologischer Jahresbericht, München 1940–
- Watterich — J.B.M. Watterich, *Pontificum romanorum qui fuerunt inde ab exeunte saeculo IX usque ad finem saeculi XIII vitae ab aequilibris conscriptae [...] I–II*, Leipzig 1862–1867.
- WAW — *Wiadomości Archidiecezjalne Warszawskie*, Warszawa 1911–
- WB — Wörterbuch
- WD — Wspólna Deklaracja o Usprawiedliwieniu
- WIT — Warmiński Instytut Teologiczny w Olsztynie
- WSD — Wyższe Seminarium Duchowne
- WWD — *Warmińskie Wiadomości Diecezjalne* (od roku 1992 *Warmińskie Wiadomości Archidiecezjalne*), Olsztyn 1945–
- Z. II — Zbiór pieśni nabożnych dla wygody pobożnych katolików, za pozwoleniem Zwierzchności Duchownej. Wydanie drugie, poprawione i pomnożone, Sztum 1866.
- Z. III — Zbiór pieśni nabożnych dla wygody pobożnych katolików, ułożony za rozkazem najprzewielebniejszego Ks. Biskupa Warmińskiego. Wydanie trzecie, poprawione i pomnożone, Brunsberga 1885.
- Z. IV — Zbiór pieśni nabożnych śpiewnik Dyecezyi Warmińskiej. Ułożony za rozkazem najprzewielebniejszego Ks. Biskupa Warmińskiego. Wydanie czwarte z dodatkiem modlitew, Brunsberga 1900.
- Z. V — Zbiór pieśni i modlitw dla Dyecezyi Warmińskiej Za rozporządzeniem Najprzewielebniejszego Ks. Biskupa Augustyna. Wydanie piąte, Brunsberga 1914.

- Z. VI — Zbiór pieśni i modlitw dla Dyecezyi Warmińskiej Za rozporządzeniem Najprzewielebniejszego Ks. Biskupa Augustyna. Wydanie szóste, Brunsberga 1922.
- ZGAE — *Zeitschrift für die Geschichte und Alterumskunde Ermlands*, Mainz, Braunsberg 1858/60–1942/43, Osnabrück 1956/58–
- ZH — *Zapiski Historyczne*, Toruń 1955–
- ZKTh — *Zeitschrift für die historische Theologie*, Leipzig 1832–1851, Gotha 1852–1875.
- ZNKUL — *Zeszyty Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego*, Lublin 1958–
- ZNUJ — *Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego*, Kraków 1960–